

Schoolstrijd

Op 6 april publiceerde de *Haagsche Courant* een interview met Roger van Boxtel, dat nogal wat stof deed opwaaien. De minister van Grote steden en Integratiebeleid stelde voor een einde te maken aan het bijzonder onderwijs: “Schaf religieus gebonden onderwijs af. Verander artikel 23 van de Grondwet over vrijheid van onderwijs en zorg dat er voor iedereen goed openbaar onderwijs is. Op de bijbelschool of de koranschool geef je dan als je wilt onderwijs in de religie. Zoals wij de zondagsschool kennen. Veel plezier ermee, maar het is tijd voor de ontzuivering van het onderwijs.” Een uitstekend idee dat bovendien goed aansluit bij de manier waarop wij in Nederland bijvoorbeeld het huwelijk hebben geregeld: je trouwt voor de wet op het stadhuis en als je behoefte hebt aan een religieuze ceremonie, dan regel je die zelf in de kerk. Eerder al kondigde D66 lijsttrekker Thom de Graaf aan dat hij korte metten wilde maken met het recht van bijzondere scholen leerlingen te weigeren.

Politiek-strategisch is het bijzonder onderwijs een prachtig thema voor D66. D66 heeft onder paars verschillende ethische punten kunnen scoren: de euthanasiewet, het homohuwelijk, de winkelsluitingstijdenwet. Die punten zijn echter binnen en het idee om vanaf nu te gaan werken aan een pil van Drion voor iedereen die oud en der dagen zat is lijkt maar matig aantrekkelijk. De traditionele D66-kwesties op het terrein van de staatkundige vernieuwing zijn voorlopig overgenomen door Fortuyn en Leefbaar Nederland. Dus wat is er mooier dan een frisse schoolstrijd? D66 heeft een seculiere, deels zelfs antichristelijke achterban, die daar vast wel warm voor loopt.

Belangrijker is natuurlijk de inhoudelijke kant. Onlangs las ik in een onderzoeksrapport getiteld *Inside Game/Outside Game* dat de segregatie in stedelijke gebieden in Nederland ongeveer even groot is als in vergelijkbare gebieden in de VS. De etnische concentratie in scholen is bij ons echter veel groter. Ons onderwijsstelsel staat de integratie van allochtone kinderen in de weg. Niet primair vanwege het handjevol islamitische scholen dat kinderen subversieve gedachten tracht bij te brengen, maar vooral vanwege het grote contingent bijzondere scholen dat, anders dan openbare scholen, impliciet of expliciet een toelatingsbeleid kan voeren. Iedere ouder kent scholen ‘waar je je kind al had moeten opgeven toen het pas twee was’, waar wachtlijsten bestaan en serieuze intake gesprekken worden gevoerd en die nooit van z’n leven zwart of ‘grijs’ zullen worden. Het is mooi dat D66 daar iets aan wil veranderen. Het ligt in de lijn van D66 om dat te willen doen langs de koninklijke weg van een grondwetwijziging. Nu weten we niet wat voor aardverschuiving er gaat plaatsvinden op 15 mei, maar het lijkt mij stug dat er ooit een twee derde meerderheid zal ontstaan voor de plannen van Van Boxtel. Denk aan het te verwachten electorale succes van Balkenende, denk aan de VVD-kiezers die hun kinderen toch graag geplaatst zien op die school-met-wachtlijst en verwacht niet teveel van de PvdA (prominent PvdA-lid Wallage schreef voor *Trouw* een artikel waarin hij de loftrumpet stak over de verondersteld emanciperende werking van het bijzonder onderwijs en hij zal de enige niet zijn in die partij die er zo over denkt). Het lijkt mij dan ook realistisch als De Graaf, Van Boxtel en de hunnen een plan achter de hand houden voor gewone wetgeving gericht op de toegankelijkheid van het onderwijs en voor een speciaal op allochtonen gerichte overheids campagne met een folder waarin ouders het volgende wordt voorgehouden (vooruit, in vele talen, kinderen mogen er niet de dupe van worden dat hun ouders niet ingeburgerd zijn):

“Beste ouders. Binnenkort gaat uw kind naar de basisschool. Een bijzonder moment voor u en voor hem/haar. Er zijn in Nederland heel veel verschillende scholen. Er zijn openbare scholen. Er zijn bijzondere scholen op christelijke grondslag, er zijn bijzondere scholen met een speciale didactische aanpak. Uw kind kan overal terecht. Wij adviseren u echter dringend om voor uw kind een school te zoeken waar veel Nederlands sprekende kinderen op zitten. In uw gemeente zijn dat de volgende scholen: de Tweemaster (Jenaplan), de Driemaster

(Montessori), de Kinderkring (protestants christelijk) en de Annie Schmidtschool (rk). Uw kind zal veel sneller Nederlands leren op een gemengde school. Onderzoek in de VS heeft uitgewezen dat vriendjes en klasgenoten veel invloed hebben op het schoolsucces van kinderen. Uw kind moet leren spelen met Nederlandse vriendjes. Als u bang bent dat uw kind alleen zal zijn in een witte klas, meld u dan aan met een groepje allochtone ouders. Als de school een hoge ouderbijdrage vraagt kan de gemeente die namens u betalen. Als de school te ver weg is, is de gemeente verplicht veilig bus- of taxivervoer voor uw kind te verzorgen. Op de meeste bijzondere scholen stelt de christelijke grondslag niet veel meer voor; laat u door zo'n grondslag niet afschrikken als u zelf een ander geloof heeft. De genoemde scholen mogen uw kind niet weigeren, de rechter heeft bepaald dat alleen extreem religieuze scholen kinderen mogen weigeren omdat hun ouders een ander geloof aanhangen dan de schoolleiding. Als de school van uw keuze uw kind niet welkom wil heten kunt u via de gemeente een beroep doen op de zogeheten Commissie Gelijke Toegankelijkheid, die de school dan met spoed tot de orde roept. Met beleefde groet, namens de Nederlandse overheid, uw college van B en W."

Zo'n folder zou toch een andere draai geven aan het integratiebeleid dan de huidige overheidspropaganda, die vooral beklemtoont dat zwarte scholen niet per definitie slecht zijn en dus ook niet ontraden hoeven worden. Staatkundige vernieuwing is mooi, maar zonder grondwetswijziging kun je ook een heel eind komen.

© Margo Trappenburg 2002